

22. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan kokoonpano oli v. 1968 muuten sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että prof. Inkeri Anttila oli jäsenenä 29.5. saakka ja sen jälkeen vanh. oik. neuvosmies Henrik Boehm.

Lautakunnalla oli vuoden aikana 10 kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 119 pykälää. Kirjeitä saapui 184 ja lähetettiin 132.

Paitsi oikeusaputoimiston toimintaan yleensä liittyviä, johtosäännössä oikeusapulautakunnalle määrättyjä asioita lautakunta käsitteli kertomusvuonna mm. seuraavia kysymyksiä: maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetussa laissa olevia puutteita (5.4. 26 §); toimenpiteitä maksuttomissa oikeudenkäynneissä Helsingin raastuvanoikeudessa tuomitettavien asianajopalkkioiden tason korottamiseksi (15.3. 16 §); mahdollisia toimenpiteitä Turun hovioikeuden 7.6. antaman, maksuttomasta oikeudenkäynnistä valtiolle aiheutuneiden kustannusten supistamista koskevan kiertokirjeen johdosta (4.11. 99 §); oikeusaputoimiston aukioloaikaa sekä toimiston viranhaltijain virantoimitusaikaa ja oikeusapulautakunnan ja -toimiston johtosäännön eräiden kohtien muuttamista (19.7. 74 §, 16.9. 83, 85, 86 §).

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoiminnassa noudatettiin johtosääntöön perustuvaa käytäntöä. Asiakkaiden käyntejä merkittiin kertomusvuonna toiseksi suurin määrä viimeisten kymmenen vuoden aikana. Rekisteröityjen asioiden ja oikeudenkäyntien sekä esiin-

tymisten määrä eri tuomioistuimissa taas ylitti kaikki edellisten vuosien luvut. Niinkään toiminnan taloudelliset tulokset elatusapumaksujen ja työpalkkasaatavien kohdalla ovat jatkuvasti nousseet.

Toimiston oikeusavustajan, kahden apulaisoikeusavustajan, holhousapuasioita hoitavan apulaisoikeusavustajan, notaarin ja tp. notaarin virkoja hoitivat samat viranhaltijat kuin edellisenäkin vuonna. Asianajaja, varat. Louhi Valli oli apulaisoikeusavustajana 31.1. saakka ja siitä lähtien varat. Tuomas Hinttula. Toimistonhoitajana oli ekon. Inna Tötterman 27.10. saakka, minkä jälkeen virkaa hoiti viransijaisena tp. kanslisti Sirkka-Liisa Ahonen ja hänen virkaansa toim.apul. Marja-Liisa Kattelus. Lisäksi oli kaksi toimistoapulaista. Oikeusavustajan vuosiloman aikana hänen tehtäviään hoitivat apul. oikeusavustajat Ahola ja Wahlman. Apulaisoikeusavustajain viransijaisina toimivat oik.tiet.kand. Eero Backman, varat. Edwin Törmälä ja hovioik. ausk. Jouko Lahtonen. Toimistossa oli myös harjoittelijoina toimistokoulun oppilaita.

Vuoden aikana sai toimisto edelleen toimeksiantoja paitsi kotimaan kunnallisilta oikeusaputoimistoilta ja oikeusavustajilta myös Ruotsin oikeusapulaitoksilta.

Vuoden aikana rekisteröitiin yhteensä 6 289 (ed. v. 5 924) asiaa. Näistä oli sellaisia, joissa ei riittänyt pelkästään lakineuvonta, vaan ryhdyttiin joihinkin erityisiin toimenpiteisiin, 2 097 (1 936). Rekisteröidyistä asi-

oista oli eniten avioeroasioita, joita oli 1 043 (1 053) ja joista käytiin oikeutta 391 (388) tapauksessa. Tämän lisäksi rekisteröitiin asumuseroasioita 756 (591), ja käytiin näistä oikeutta 171 (122) tapauksessa. Työ- ja palkkariitoja rekisteröitiin kertomusvuonna 616 (606). Niissä käytiin oikeutta 27 (28) tapauksessa. Asia sovittiin asianosaisten kesken 154 (221) tapauksessa ja sikseen jätetyistä 140 (73) työ- ja palkkariidasta tuli ilmeisesti melkoinen osa asianosaisten kesken sovituksi.

Avioero-, asumusero- ja elatusapujutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana toimiston asiakkaille elatusapumaksuja 83 418 (70 522) mk/kk. Palkkasaatavia tuomittiin tai saatiin sopimuksin asiakkaille yhteensä 75 625 (71 255) mk.

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmiä ym. kirjoituksia laadittiin 5 186 (4 552). Näistä oli lähetyttäjä kirjeitä ja postikortteja 3 450 (2 879), maksuttoman oikeudenkäynnin anomuksia 553 (509), haastehakemuksia 625 (585), muita kirjelmiä eri tuomioistuimille ja virastoille 558 (579).

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 837 (730) asiassa ja saatiin päätökseen 822 (722) juttua. Näistä voitettiin joko kokonaan tai pääosiltaan 758 (683) ja hävittiin kokonaan 64 (39) juttua.

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 553 (509) asiassa; anomuksista hyväksyttiin 511 (464) ja hylättiin 42 (45).

Vuoden kuluessa esiinnyttiin Helsingin raastuvanoikeudessa 1 464 (1 348) kertaa sekä Espoon ja Helsingin kihlakunnanoikeudessa yhteensä 3 (7) kertaa. Eri alioikeuksissa esiinnyttiin vuoden aikana 242 (241) päivänä yhteensä 1 467 (1 358) kertaa, mikä merkitsi yli kuutta asiaa päivässä. Hovioikeuteen jouduttiin vetoamaan 66 (52) jutussa ja korkeimpaan oikeuteen 9 (9) jutussa.

Asiakkaiden käyntejä toimistossa oli kertomusvuonna 11 216 (10 542). Eri kuukausien osalle jakaantuivat nämä käynnit seuraavasti:

	Vastaan- ottopäiviä	Käyn- tejä
Tammikuu	24	938
Helmikuu	25	902
Maaliskuu	26	1 037
Huhtikuu	23	849
Toukokuu	25	974
Kesäkuu	19	747
Heinäkuu	23	927
Elokuu	22	1 005
Syyskuu	21	1 116
Lokakuu	23	996
Marraskuu	21	1 006
Joulukuu	20	719
Yhteensä	272	11 216

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siis n. 41 (37). Suurin määrä käyntejä samana päivänä oli 115 ja vähin määrä 4.

Ammattinsa ja sukupuolensa mukaan asiakkaat ryhmittivät seuraavasti:

Sosiaaliryhmä	Yhteensä	Näistä naisia
I	151	93
II	1 078	676
III	3 170	2 069
IV	1 890	1 451
Kaikkiaan	6 289	4 289

Asiakkaiden sosiaalista asemaa määrättäessä käytettiin kaupungin tilastotoimiston hyväksymää sosiaaliryhmitystä. Tämä ryhmitys on toimitettu ammatin eikä varallisuuden mukaan, kysymyksessä saattaa olla myös entinen ammatti. Vaimo, jolla ei ole omaa ammattia, luetaan perheenpään sosiaaliryhmään.

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

22. Oikeusaputoimisto

Asumuseroja	756
Avioeroja	1 043
Osituksia	100
Elatusapuja	521
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	210
Holhousasioita	37
Perintö- ja testamenttiasioita	831
Vuokra-asioita	551
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	127
Työ- ja palkka-asioita	166
Muita velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita	407
Sosiaalivakuutusasioita	308
Veroasioita	159
Eläkeasioita	59
Liikenne rikkomuksia	78
Muita rikosasioita	123
Täytäntöönpano- ja ulosottoasioita ...	105
Konkurssi asioita	20
Sekalaisia asioita	238

Yhteensä 6 289

Vuoden aikana vireille pannuista jutuista tuli, mikäli se riippui oikeusaputoimiston toimenpiteistä, kertomusvuonna käsitellyiksi tai kirjoista poistetuiksi 3 577 asiaa, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Laadittu asiakirjoja	1 736
Sovittuja asioita	318
Voitettu oikeudenkäynnissä	758
Hävitty oikeudenkäynnissä	64
Jätetty erinäisistä syistä sikseen	418
Jätetty eri tuomioistuimiin ja virastoihin	283

Yhteensä 3 577

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla määrättiin toimiston lakimiehille vuoden aikana maksettavaksi asianajopalkkioita yhteensä 106 572 (50 054) mk. Oikeusaputoimiston asiakkaiden vastapuolilta perittiin kaupungille korvauksia yhteensä 593 (1 165) mk.

Holhousapuasiat. Vuoden aikana määrättiin holhousasioita hoitavalle apulaisoikeusavustajalle 35 uutta holhoustointa. Holhottavia kuoli vuoden aikana 9, täysi-ikäisiksi tuli 3 ja holhouksesta muuten vapautettiin 2. Holhouksia oli kertomusvuoden päättyessä jäljellä 197 (176). Uusia uskotun miehen tehtäviä tuli vuoden aikana 19, minkä lisäksi oikeusaputoimisto antoi em. oikeusavustajalle 33 uskotun miehen tehtävää avioeroa ja lapsen aviollista syntyperää koskevissa jutuissa. Holhousapuasioissa hän joutui hoitamaan 25 (27) oikeudenkäyntiä ja esiintymään toimiston uskotun miehen tehtävissä Helsingin raastuvanoikeudessa 38 (46) kertaa, minkä lisäksi hänen luonaan kävi keskim. kolme asiakasta päivässä. Holhosten hoitamisesta perittiin vuoden aikana kaupungille palkkioita 37 131 (29 488) mk. Holhottien omaisuuden säilyttämistä varten kaupunki vuokrasi varastotilaa talosta Pengerkatu 35.

Oikeusaputoimiston *menot* kertomusvuonna olivat 319 073 (294 275) mk.